

מחדל המנהרות

מאמר המערכת 19.10.2014 02:00

סכנת המנהרות מלווה את מדינת ישראל זה עשור לפחות. גלעד שליט נחטף דרך אחת מהן בקיץ 2006, ומאז זרם באופן שוטף מידע מודיעיני על מוטיוויציית החפירה של חמאס לצרכים מבצעיים. למידע זה הצטרפו ממצאים בשטח: בישראל נמצאו פירים של מנהרות ארוכות ומפותלות שנחפרו מעבר לגבול, ועד קיץ 2014 איתרו שב"כ וצה"ל 32 מנהרות, שרוחבן ומידת צידן העידו שייעודן המבצעי חורג מהעברת חייל חטוף.

על רקע ממצאים אלו מגלה תחקיר "הארץ" (עמוס הראל, גילי כהן) עד כמה התרשלו הגופים המדיניים והצבאיים בטיפול באיום המנהרות. למרות דו"ח מיוחד שהכין אמ"ן לראש הממשלה בנושא ב-2013, למרות חשיפה תקשורתית שלהן, בין היתר על ידי אלוף פיקוד דרום, למרות התרעות מצד גורמים שונים כמו הגיאולוג וקצין המודיעין יוסי לנגוצקי - לא נקטה ישראל כל פעולה ממשית להתגוננות מפני איום המנהרות והריסתן. תקרית החדירה של 13 מחבלים ממנהרה שליד קיבוץ סופה בבוקר 17 ביולי, היום התשיעי למבצע צוק איתן, תפסה את ישראל מופתעת לנוכח גודל האיום. המחדל לא נעצר בשלב הסיכול והמניעה, אלא המשיך גם לפעילות בשטח: מהתחקיר עולה, כי בליל 17 ביולי נכנסו כוחות צה"ל לרצועת עזה לאחר שמשימתם הוגדרה כטיפול באיום המנהרות. הכוחות צוידו בידע מינימלי, בתוכנית שגובשה בחופזה ולא התבססה על תורת לחימה מסודרת ובמלאי בלתי מספק של ציוד להריסת מנהרות. רוב הלוחמים גם לא הוכשרו ללחימה תת-קרקעית או הוכשרו לכך בצורה בלתי מספקת. תמונת המצב שעולה מהתחקיר היא של צבא לא מעודכן, לא מוכן למשימות בשטח, שפעולותיו מתבססות על יוזמה, גבורה והקרבה אישית של לוחמים. בנימין נתניהו, משה יעלון ובני גנץ, המשתבחים בהצלחות היירוט של סוללות "כיפת ברזל" וטוענים כי ישראל השיגה הישגים משמעותיים ב"צוק איתן", אינם יכולים להשתמט מאחריותם למחדל המנהרות. צה"ל, הדורש עוד ועוד תוספות לתקציבו, חייב להסביר כיצד כשל בהיערכות לבעיית המנהרות. אין להסתפק בתחקיר פנימי בצה"ל או בתחקיר מצד מבקר המדינה, שעליו הודיע נתניהו. על ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, העוסקת בימים אלו בחקירת כשלי המלחמה, להוביל לחקירת אמת של מחדל המנהרות, בלי למסמס אותה או לקוות לגוויעת העניין הציבורי.